

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321010781
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Veselovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1321010781.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Veselovskej a členov senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a JUDr. Márie Šimkovej, v trestnej veci obžalovaného U. T. pre zločin vydierania podľa §189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, v konaní o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 46T/126/2021 zo dňa 03.12.2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 15.03.2022 jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného U. T., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bratislava III pod sp.zn. 46T/126/2021 dňa 03.12.2021 uznal obžalovaného U. T. vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa §189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 19.10.2020 od presne nezisteného času približne do 11.00 hod. v Bratislave na ulici D. XXXX/X, v byte, v ktorom býva s matkou H. T., nar. XX.XX.XXXX, požadoval od matky H. T., aby mu vydala list a šek zo Sociálnej poisťovne, pretože ináč jej podpáli byt a dá vypáliť celú bytovku, a ak mu ten šek nedá, tak ju zabije, následne začal búchať dverami a matke povedal, že je k...a (vulgarizmus) a ak mu ten šek nedá, tak ju zabije, na čo sa poškodená veľmi zľakla a utiekla krížom cez cestu na D. XX v U. k svojej dcére J. Y.,

za čo mu súd prvého stupňa podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 4, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 3T/119/2020 zo dňa 22.10.2020 ako aj všetky ďalšie nadväzujúce rozhodnutia, ktoré zrušením stratili podklad. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), § 74 ods. 1 Trestného zákona súd uložil obžalovanému ochranné ambulantné protitoxikomanické a psychiatrické. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonnej lehote dňa 27.12.2021 odvolanie smerujúce proti výroku o vine a treste, ktoré odôvodnil tak, že skutok nespáchal a matke sa nevyhrážal. Namietal, že vyšetrovatelka nevykonala úkon, ktorý navrhla súdna znalkyňa z odboru psychiatria, a to vyšetrenie psychológom. Podľa názoru obžalovaného sa aj súdna znalkyňa domnieva, že jeho odpovede nie sú účelové a hovorí pravdu ohľadom jeho nevinu.

Prokurátor ani poškodená nevyužili svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu, ktoré im bolo súdom prvého stupňa doručené v súlade s § 314 Trestného poriadku.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací primárne konštatoval prípustnosť a včasnosť odvolania podaného oprávnenou osobou, a tým absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo

ods. 3 Trestného poriadku, preto podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Odvolací súd po predložení veci nezistil žiadne také vady napadnutého rozsudku alebo konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozsudku na neverejnom zasadnutí. Preto nariadil verejné zasadnutie, o ktorom upovedomil procesné strany. Obžalovanému bolo upovedomenie obsahujúce poučenie o možnosti konať v jeho neprítomnosti vykázané fikciou doručenia podľa § 66 ods. 3 Trestného poriadku. Keďže sa obžalovaný na verejné zasadnutie neustanovil a nepožiadaval o jeho odročenie, odvolací súd podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku konal v neprítomnosti obžalovaného.

Zástupca krajskej prokuratúry považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za zákonné a správne, a preto navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné dôkazy potrebné na rozhodnutie o obžalobe tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku, dôkazy vykonal zákonným spôsobom, správne ich jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil, a svoje rozhodnutie aj zákonným spôsobom odôvodnil.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III podal dňa 03.11.2021 na U. T. obžalobu pre zločin vydierania podľa §189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na totožnom skutkovom základe, ako je uvedený v úvodnej časti tohto odôvodnenia.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade s § 252 ods. 2 Trestného poriadku, keď vykonal hlavné pojednávanie nariadené na 03.12.2021 v neprítomnosti obžalovaného, keďže pre takýto postup boli splnené všetky zákonné podmienky. Obžaloba bola obžalovanému doručená dňa 18.11.2021, kedy bol zároveň obžalovaný predvolaný na hlavné pojednávanie a súčasne bol poučený o možnosti vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti. Obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa k svojmu obvineniu prípravnom konaní, túto možnosť aj využil. Nebolo zistené porušenie ustanovení zákona o vyšetrovaní. Navyše obžalovaný prostredníctvom poškodenej predložil súdu prvého stupňa písomnú žiadosť o konanie v jeho neprítomnosti.

Pred súdom prvého stupňa bolo vo veci vykonané dokazovanie prečítaním výpovede obžalovaného z prípravného konania podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku, v procesnom postavení svedka bola vypočutá poškodenej H. T., ďalej vypovedala svedkyňa J. Y., podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku súd prečítal znalecký posudok z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria a podľa § 269 Trestného poriadku prečítal listinné dôkazy. Súd sa tiež vysporiadal s návrhom obžalovaného na vykonanie jeho psychologického vyšetrenia, a to tak, že návrh odmietol z dôvodu, že navrhovaný dôkaz sa týka skutočnosti dokázanej skôr navrhnutými dôkazmi.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie. Vykonanie psychologického vyšetrenia obžalovaného ani odvolací súd nepovažoval za potrebné, vierohodnosť obžalovaného, ku ktorej mal tento ním navrhnutý dôkaz smerovať, bola dokazovaná dostatočne inými dôkazmi - výpoveďou poškodenej a svedkyne, ale aj znaleckým posudkom z odvetvia psychiatria, ktorý zodpovedal všetky otázky týkajúce sa duševného stavu obžalovaného. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s touto okolnosťou vysporiadal dostatočne a správne. Odvolací súd nezistil v postupe súdu pri vykonaní dokazovania žiadne vážne pochybenia, ktoré by mali za následok nezákonnosť vykonaných dôkazov. Zákonné podmienky

pre čítanie znaleckého posudku len so súhlasom prokurátora boli v zmysle § 240 ods. 3, § 252 ods. 5 Trestného poriadku splnené.

Obhajoba obžalovaného spočívala v tom, že napriek tomu, že jednotlivé skutkové okolnosti uvedené v skutkovej vete popísal a nepoprel, dodal, že matke sa nevyhrážal, ani jej nenadával. Znervóznel, keď mu matka nedala poukaz na sociálne dávky, o ktorom sa domnieval, že mu ho zobrala, začal nadávať, že to už nie je možné, že má takú smolu, nadával, že sa zabije, že keď pôjde na poštu, a tam mu povedia, že lístok zo Sociálnej poisťovne mu už poštarka hodila do schránky, tak rovno vyhodí bytovku do vzduchu za to, že im niekto poškodzuje schránku. Chytil nervy a vyššie uvedené vykrikoval nahlas. Poobede už lístok v schránke bol.

Na podklade takto koncipovanej obhajoby sa súd prvého stupňa správne zameril na spornú okolnosť skutkovej vety, ktorá je znakom skutkovej podstaty zločinu vydierania, a touto je hrozba násilím s cieľom, aby mu poškodená vydala poukaz na sociálne dávky. Priamym dôkazom v tomto smere je svedecká výpoveď poškodenej, ktorá popísala atmosféru, akú obžalovaný v spoločne obývanom byte kvôli lístku zo Sociálnej poisťovne navodil. Uvádza vykrikovanie, hnevité prejavy obžalovaného, vrátane urážok a vyhrážania zabitím poškodenej v prípade, ak mu nevydá doklad, o ktorom sa obžalovaný domnieval, že ho poškodená má. S výnimkou nadávok a vyhrážok obžalovaný popísal vzájomnú interakciu zhodne. Ani odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre sponchybenie výpovede poškodenej o vyhrážkach a urážkach, keďže okrem vnútornej konzistentnosti výpovede ju potvrdzuje svedkyňa J. Szabóová, ku ktorej sa poškodená zo strachu uchýlila a prenocovala u nej, a ktorej takto skutok bezprostredne po ňom aj opísala. Odvolací súd teda dospel k záveru, že neexistujú žiadne rozumné pochybnosti o priebehu skutku.

Súd prvého stupňa nepochybil ani pri akceptácii právnej kvalifikácie konania obžalovaného z obžaloby, pretože z vykonaných dôkazov vyplynulo, že obžalovaný hrozbou násillia, ktoré verbalizoval a aj demonštroval na vybavení domácnosti, keď trieskal dverami, a vyhrážkami smrťou, sledoval cieľ, aby poškodená niečo plnila, čo ona dobrovoľne plniť nechcela a ani objektívne plniť nemohla. Medzi hrozbou násillím a vôľou, aby poškodená konala spôsobom, aký si obžalovaný predstavoval, je daná príčinná súvislosť vyplývajúca z verzie poškodenej i z verzie obžalovaného. Preto aj odvolací súd dospel k záveru, že obžalovaný naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Bez pochyb bola znaleckým posudkom preukázaná aj pričetnosť obžalovaného v čase skutku, a preto výrok o vine zodpovedá zákonu a je vecne správny.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pritažujúce okolnosti, pohľadájúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Odvolací súd nevzhladol žiadne pochybenia ani vo výroku o treste. Správne ukladal súd prvého stupňa obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody podľa § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Trestného zákona, pretože obžalovaný spáchal žalovaný trestný čin vo viacčinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (07.02.2020), za ktorý bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 3T/119/2020 zo dňa 22.10.2020. Obžalovaný sa dopustil dvoch trestných činov vo viacčinnom súbehu, pričom jeden z nich je zločinom, v dôsledku čoho sa horná hranica najprísnejšej trestnej sadzby zbiehajúcej sa trestnej činnosti, ktorá je podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona 4 až 10 rokov, zvyšuje o jednu tretinu.

Po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. PL. ÚS 106/2011 o nesúlade § 41 ods. 2 Trestného zákona v texte za bodkočiarkou s čl. 1 Ústavy SR už nemôže nastať situácia, že by súčasné použitie § 38 ods. 4, ods. 5 alebo ods. 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Inými slovami, keďže po zrušení časti asperačnej zásady o zvyšovaní dolnej hranice trestnej sadzby už nedochádza k interakcii medzi § 41 ods. 2 Trestného

zákona, ktorý zvyšuje (už len) hornú hranicu trestnej sadzby s § 38 ods. 4 - 6 Trestného zákona, ktoré zvyšujú dolnú hranicu trestnej sadzby, je a priori vylúčené, aby súčasné použitie týchto ustanovení mohlo byť pre páchatel'a neprimerane prísne (obdobne aj 5Tdo/66/2019). Spôsob, akým súd prvého stupňa ustálil priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, teda že zistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a žiadne poľahčujúce okolnosti, zodpovedá výsledkom dokazovania, obžalovaný bol totiž pred spáchaním spoločne posudzovaných trestných činov 5 krát odsúdený, pričom na odsúdenie sp.zn. 3T/4/2005 k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 4 mesiace, a tiež na odsúdenie sp.zn. OT/242/2019 za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného poriadku je potrebné prihliadať. Tieto odsúdenia nie sú zahladené, a súčasne nevykazujú žiadne okolnosti, pre ktoré by sa na ne podľa § 37 písm. m) Trestného zákona prihliadať nemalo. Odvolací súd teda tiež zistil u obžalovaného prevahu počtu priťažujúcich okolností nad počtom poľahčujúcich okolností, a preto bolo potrebné podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona zvýšiť spodnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu na 6 rokov až 13 rokov a 4 mesiace. Táto trestná sadzba obligatórne opodstatňuje uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý je opodstatnený aj následkom trestnej činnosti obžalovaného v podobe opakovanej psychickej a emocionálnej ujmy poškodenej, a tiež nepriaznivými možnosťami nápravy obžalovaného, ktoré vyplývajú zo znaleckého dokazovania, z výpovede poškodenej i z predchádzajúceho výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody. Súdom prvého stupňa vymeraný trest odňatia slobody v dĺžke 6 rokov teda zodpovedá zákonným limitom i kritériám pre ukládanie trestov podľa § 34 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona.

Zákonu zodpovedá aj výrok napadnutého rozsudku o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, pretože obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním prejednávanej trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody uloženého pre úmyselný trestný čin.

Súd prvého stupňa nepochybil pri uložení ochranného opatrenia podľa § 73 ods. 2 písm. c), § 74 ods. 1 Trestného zákona, keďže znaleckým posudkom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, je zrejme že protitoxikomanické a psychiatrické liečenie ambulantnou formou je u obžalovaného medicínsky indikované, pričom pri absencii liečby je pobyt obžalovaného na slobode nebezpečný z dôvodu dlhodobého užívania rôznych drog a alkoholu na dennej báze, pod vplyvom ktorých u obžalovaného dochádza k vystupňovaniu emócií a k agresii. U obžalovaného bola tiež zistená disociálna a emočne nestabilná osobnosť v zmysle poruchy osobnosti a poruchy správania a psychiky v dôsledku dlhodobej závislosti na viacerých drogách.

Odvolací súd nezistil žiadne dôvody pre zrušenie alebo zmenu ktoréhokoľvek z napadnutých výrokov prvostupňového rozhodnutia, odvolanie obžalovaného vyhodnotil ako neopodstatnené, a pre ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.